

Četvrtak, 30. novembar 2004.

svedok L-04

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 15.14 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobar dan. Kasnimo ovog popodneva zbog prethodnog suđenja koje se vodilo u istoj ovoj sudnici. Izvinjavamo se svima zbog toga. Zato ćemo danas imati samo dve sesije sa pauzom otprilike u sredini. Dok sam ulazio u sudnicu rečeno nam je da će možda biti nekih podnesaka. Zato sam zatražio da svedok ostane izvan sudnice. Gledam na zastupnike Odbrane neko da vidim ko će prvi da počne.

ADVOKAT MANSFIELD: Mislim da ćemo sva trojica imati nešto da kažemo u vezi sa ovim svedokom, a to isto pitanje može da se javi i sa drugim svedocima u budućnosti. Suština našeg podneska je sledeća: tiče se procesa prepoznavanja lica i ovaj svedok tek treba da svedoči o nekim od kritičnijih elemenata identifikacije pa smo smatrali da je bolje da to pitanje pokrenemo sada nego kasnije. Položaj sva tri branjenika se razlikuje u odnosu na ovog svedoka. Ali jedna od stvari zbog koje smo zabrinuti, a gospodin Topolski će o tome detaljnije od mene da govori, jeste postupak koji se zove "priprema svedoka". U tom postupku se dešava da svedoci imaju razgovor sa tužiocem neposredno pre nego što počnu sa svojim svedočenjem i tada im se postavlja niz pitanja. Naša zabrinutost je sledeća: ako se u tim pitanjima govori o prepoznavanju, postoji rizik da je moguće da tada dolazi do toga da se svedok navede da nekoga prepozna a da zapravo on pre pripreme za svedočenje nije bio u stanju to da učini. Ali u vezi sa gospodinom Limajem i ovim svedokom hteo bih ukratko nešto da kažem. Mi imamo fotokopiju originala izjave ovog svedoka, pa bih hteo samo kratko nešto da prokomentarišem, časni Sude. Imamo tri kopije ovde. Mislim da Tužilaštvo ima kopije, ali imam još ako im je potrebno. Ja sam gospodinu Cayleyu skrenuo pažnju tokom pauze da nameravam da pokrenem ovo pitanje, tako da on nije sasvim iznenađen.

SUDIJA PARKER: Drago mi je da ste dodali reč "sasvim" gospodine Mansfield.

ADVOKAT MANSFIELD: Časni Sude, ne očekujem da vi sada pročitate celu izjavu. Radi se, naime, samo o jednoj stranici, prosto zato da biste bili upoznati sa kontekstom celog problema. Naime, ako hoćete da pogledate poslednju stranicu koja je obeležena brojem 1.251, tu se nalazi serija pitanja koje je postavio istražilac ovom svedoku u vezi njegovog brata. Ime istražioca je pomenuto juče. On se zove se [Anargyros] Kereakes i ime se nalazi na dnu ove stranice. Ovo je prva izjava ovog svedoka data januara 2002. godine, otprilike u isto vreme kada je i njegov brat dao izjavu istom istražiocu. Suština izjave, drugim rečima, završava se na vrhu ove stranice broj 1.251. A jasno je iz originalne verzije ove izjave, koja je rukom pisana, da se ime Fatmira Limaja skoro i ne pominje, zapravo pominje se samo tako što ime Čeliku stoji na vrhu, kao ime u dokumentu. I to je sve što se tiče njegovog pominjanja u tekstu ove izjave u kucanoj verziji. Na prethodnoj stranici, rukopisom koji je dodao

istražilac, ubačene su reči "Fatmir Limaj". Međutim, iz same izjave se stiče utisak da svedok ne zna to ime, jer on kaže: "U to vreme još uvek nisam znao ime komandanta OVK". To je precrtano i te reči [Fatmir Limaj] su dodate ali nema nikakvog objašnjenja za to. Prema tome, situacija sa ovom izjavom je zapravo veoma problematična kada je u pitanju identifikacija ovog optuženog [Fatmira Limaja]. Na kraju izjave nalazi se pitanje: "Kako ste vi saznali da je komandant Čeliku zapravo bio Fatmir Limaj?" ali koliko ja vidim, ovde ništa ne navodi na pomisao da je zapravo svedok zaista i izveo zaključak da komandant Čeliku jeste Fatmir Limaj. To je izbegavanje direktnog odgovora. Međutim, odgovor je da je on ime čuo u zatvoru. Ali glavni problem nastupa tek kasnije, kao da ih već nema dovoljno, zato što mu se kasnije pokazuju dva seta fotografija. A kada pogledate verziju pisanu rukom, videćete da u njoj vlada još veća zbrka nego u štampanoj verziji. Izgleda da setovi fotografija U-1 i U-2 više nisu bile na raspolaganju. I u svakom slučaju, s obzirom na set fotografija U-1 ja moram da priznam da sve do danas nisam ni bio svestan šta se nalazi ili šta je rečeno da se nalazi u tom setu fotografija za prepoznavanje, koja se zapravo odnosi na jednog drugog branjenika, ne na Limaja. I to će naravno, dovesti do dodatnih objašnjenja od strane optuženog koga gospodin Topolski ovde zastupa [Isak Musliu]. Mi smo tek nedavno ovde dobili nastavak izjave i kažemo nastavak zato što izgleda da postoji ranija izjava koju mi nemamo u posedu. Međutim, u ovom trenutku se vrši revizija upravo te izjave. Ali ono što smo dobili od Tužilaštva je neka vrsta pokušaja istražioca da se objasni kako je do svega ovoga došlo. Naime, gospodin Kereakes, istražilac, u osnovi kaže sledeće: da su ta dva seta fotografija za prepoznavanje bila priključene uz njegove dokumente. Dao je tome broj kao "dodatak B" uz izjavu. Međutim, istražilac je to pokazao... pa ne znam. Izgleda da nije pokazao. U svakom slučaju, niko od nas to nema. Mi, u stvari, to tražimo već nedeljama, mislim tri nedelje, jer to je, razume se, polazište identifikacije u barem dva slučaja. Što se tiče gospodina Limaja, vi ste naravno, juče čuli da je naš argument zapravo da se on i nije nalazio na toj farmi, niti u logoru, već da su ga ljudi prepoznali sa televizijskih ekrana i to mnogo kasnije. Moguće je da je i ovaj svedok iz te kategorije. On daje fizički opis koji ne odgovara onom opisu koji je svedok dao juče. Zato je bitno da se vidi koju fotografiju je on odabrao za početak kao fotografiju na kojoj je Fatmir Limaj. Dakle, čini se da je on izabrao fotografiju, odnosno prepoznao lica iz drugog seta fotografija koje su mu kasnije pokazane. I problem je u tome da mi to uopšte nemamo. I mislim da je ovo objašnjenje koje smo dobili, ako smem da kažem, neadekvatno kao i to da nismo uopšte bili u mogućnosti da dobijemo te setove fotografija. I ako se kaže da je u početku to bilo priključeno, zatim da nije, odnosno, da je nestalo iz izjave, to nas, u svakom slučaju, ne zadovoljava. Sledeća poteškoća je u tome – ne želim da kažem da prva izjava nema ništa da kaže o ovome... Mi nemamo prvu izjavu datu gospodinu Kereakesu, tako da ja ne znam da li se on bavio... možda se nije bavio ovim. Sve ovo pokrećem zbog toga, i izvinjavam se što moramo to da uradim sada, jer mislim da je bolje sada nego kasnije, jer mi možda nećemo biti u mogućnosti da počnemo sa unakrsnim ispitivanjem ovog svedoka danas dok se o ovom pitanju ne donese odluka, bilo u jednom ili u drugom smislu. Naročito ako uzmemo u obzir da postoji mogućnost da mi dobijemo na uvid te setove fotografija za prepoznavanje. Jer faktički, što se tiče gospodina Limaja, on njega tek kasnije prepoznaje i zatim mu dodeljuje sasvim određenu ulogu koju je on navodno imao na farmi, odnosno u logoru. I sve to potiče iz prve izjave. Dakle, nažalost, postoji razlika između verzije pisane rukom, između otkucane verzije i nestalih dokumenata koji su dati uz izjavu. Svedok će nesumnjivo reći, ako bude o tome upitan, da ne zna i mislim da ne bi ni bilo korektno da od njega očekujemo da se seti šta mu je pokazano. Možda može a

možda i ne može. I ja ne znam šta će svedok da kaže o tome kako je sve to počelo. Ovo je uvod u to što ćemo od časnog Suda zatražiti da razmotri praksu pripreme svedoka na takvoj osnovi. Ali to je, jednostavno rečeno, situacija u koju smo trenutno stavljeni. U svakom slučaju, ja ne znam da li je njemu to možda rečeno, časni Sude, pre nego što je počeo da svedoči, u pripremi za svedočenje. Ali mi u svakom slučaju, pokrećemo ovo. Samo pitanje prakse da se svedoci pripremaju za svedočenje pre nego što izađu i upravo to je ono što mi želimo sada da pomenemo a moje kolege će nastaviti više o tome.

SUDIJA PARKER: Gospodine Mansfield, vi ste pomenuli razliku između materijala koji je pisan rukom i ovog otkucanog?

ADVOKAT MANSFIELD: Da.

SUDIJA PARKER: Mi u ovom momentu nemamo ovaj otkucani materijal.

ADVOKAT MANSFIELD: Da. Izvinjavam se zbog toga.

SUDIJA PARKER: Molim vas da nam kažete osnovnu razliku?

ADVOKAT MANSFIELD: Osnovna razlika je, odmah ću da dođem do toga... pa, izvinjavam se, postoje dve glavne razlike. Glavna razlika je ako pogledate stranicu broj 1.250 i ime "Fatmir Limaj" koje je napisano na margini, ne postoji na originalu. U originalu koji je rukom pisan ne postoji to ime na margini niti je bilo šta precrtano.

SUDIJA PARKER: Gledajući dokument moram reći da je moj prvi utisak da tu postoje bar dve različite vrste beležaka i da je bar jedna od tih beležaka imala inicijale, bila potpisana inicijalima. I na dnu, čini mi se, da postoji jedan datum na jednoj od tih izjava, 7. april...

ADVOKAT MANSFIELD: Meni se čini da je to 1. april?

SUDIJA PARKER: 1. april?

ADVOKAT MANSFIELD: Mislim da je tako.

SUDIJA PARKER: U redu. Moj primerak možda nije baš najbolji. A zatim postoji i datum 16. januar, pa mi se čini da se tu u stvari radi o dva različita dokumenta koja su spojena u jedan.

ADVOKAT MANSFIELD: Časni Sude, mislim da je to apsolutno tačno, jer je to jasno iz drugih dokumenata... pa, ja kažem da je jasno. Izgleda da je tako. Ako pogledate stranicu koju imate pred sobom, to je 1.251, videćete da na njoj postoji rukom napisano: "Pročitano žrtvi 1. aprila", tako da je moguće da to ime nije dodato 16. januara, već 1. aprila. Koliko se meni čini, a mi smo tek dobili ovo, istražilac se tim pitanjem nije uopšte ni bavio. Naime, tu se verovatno već radi o drugom istražiocu, jer mislim da je to gospodin Manthey i da je to njegov potpis. Da, jeste. Prema tome, radi se o drugom istražiocu koji je pročitao izjavu koja je ranije data nekom drugom, na koju zatim stavlja svoju autorizaciju. Izgleda da se to dogodilo. A zatim postoji još jedna razlika. Naime, deo koji je rukom pisan i koji se odnosi na set

fotografija za prepoznavanje je vrlo nejasan i postoje neki propusti, odnosno neke stvari tu nedostaju. I na primer... daću primer. Što se tiče prepoznavanja iz seta fotografija U-1, reči "mogao bi da bude Lapušnik/Llapushnik" ne nalaze se u rukom pisanoj verziji. Drugim rečima, čini se da se radi o nečijem tumačenju onoga što ovaj svedok govori. Naravno, moguće je da je upravo istražilac taj koji daje to tumačenje. Ali to je razume se važno, zato što iako vi – taj se set fotografija ne odnosi na mene, tako mi je rečeno, ili se to barem može zaključiti iz onoga što istražilac tvrdi – jasno kažete da to što neko izgleda poznato ne znači nužno poznato u tom kontekstu. Dakle, časni Sud će odmah uvideti da ovde ima poteškoća koje izgleda nisu razjašnjene na način koji bi omogućio da se razumno započne sa postavljanjem pitanja, zato što bismo mi – ili bih bar ja mogao da ih ispitujem na pogrešnoj osnovi jer se svedok možda ne seća. A ne bih hteo da postavim pitanje ako nisam siguran kako su se stvari razvijale. Zato mislim da bi i samo Tužilaštvo moglo da prihvati da se radi o veoma nezadovoljavajućoj situaciji sa kojom se ovde suočavamo u vezi baš sa ovim svedokom.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni sude, pitam se da li bih mogao da podržim ovakvu primenu u vezi sa ovom pojedinačnom tačkom i da li je možda prihvatljivije da se bavimo opštim. Obelodanjivanje izjave Kereakesa je važno kako bi Sud do kraja razumeo o čemu se ovde radi. U onom što vam je dao gospodin Mansfield, videćete da postoje dva datuma kada je gospodin Kereakes vodio intervju: 24. septembar i 10. novembar, i tada su ove izjave nastale i od tada kada je on stavio datum i potpis, one postaju pravosnažne. Međutim, to nije bilo obelodanjeno sve do 18. novembra. U stvari, da mi gospodin Mansfield nije skrenuo pažnju jutros o svom razgovoru koji su vodili on i gospodin Cayley i ja bih se našao u situaciji da vodim unakrsno ispitivanje na sasvim pogrešnim osnovama. I sa tim u vezi govoriću o konkretnim problemima koji se tiču ovog svedoka L-04. Pre 29. novembra, kada je došao u ovu zemlju, L-04 je imao razgovore najmanje pet puta, bilo sa istražiocima UNMIK-a ili sa istražiocima ovog Međunarodnog krivičnog suda. Ni u jednoj od tih prilika i ni u jednom od materijala koji postoje iz tih susreta nije pomenut moj klijent, i ni u jednom trenutku pre toga on nije doveo u vezu Qerqiza sa Isakom Musliuom. I ja sam mislio da je to tako kada smo sinoć završili sa radom u 19.00 časova. Međutim, iz ovog materijala gospodina Kereakesa koji nam je obelodanjen pre 11 dana – ako ga nisam podigao to je moja greška i ja se izvinjavam – izgleda da je ovom svedoku bio pokazan set fotografija za prepoznavanje i to ovaj koji je gospodin Kereakes označio sa U-1. U toj galeriji izgleda da je bila i fotografija sa likom mog klijenta, koga on opisuje "da mu izgleda poznato". Zbog činjenica da ovaj svedok do 29. novembra ili približno tog datuma nije pokušao da napravi vezu između Qerqiza i Musliua, takvo unakrsno ispitivanje bilo bi na jednoj potpuno pogrešnoj osnovi. Međutim, ostaje teškoća u tome, na šta je ukazao i gospodin Mansfield, da je set fotografija U-1 izgubljen možda zauvek. Dakle, mi ne možemo to da vidimo. Zbog toga i iz tih razloga mi, uz puno poštovanje, podržavamo argumente gospodina Mansfielda. Mi ne želimo da odlažemo stvari, samo želimo da svoje argumente iznesemo što pravičnije i što jasnije pred Pretresno veće na najbolji mogući način i sa svim materijalima koji nam stoje na raspolaganju. Časni Sude, ako bi bilo od koristi, možda bi moglo da se sa konkretnog pređe na opšte. A to je jedan usmeni podnesak koji podnosimo pre pismenog podneska i nadamo se da će ga Pretresno veće razmatrati. Mi nismo mogli da

predvidimo da će se to danas razmatrati, a ja jesam prvobitno razmišljao o tome da podnesem i pismeni podnesak. Ali moglo bi...

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Gospodine Topolski, mi mislimo da bi možda bilo bolje da se bavimo ovim konkretnim problemom u ovoj fazi i da ne prelazimo na opšte teme.

ADVOKAT TOPOLSKI: U redu. Ja sam govorio polako, jer sam predviđao da ćete me prekinuti.

SUDIJA PARKER: Kako biste dozvolili onome ko polako, sporo razmišlja, da vas stigne?

ADVOKAT TOPOLSKI: Ne časni Sude, nisam hteo da dam komentar u vezi s tim. Časni sude, to podnosimo u vezi sa problemom koji je identifikovao gospodin Mansfield. I ako dozvolite, sačekaću odgovor Pretresnog veća kada možemo da budemo saslušani. Ali ako mogu da kažem, ono što ćete čuti od svih predstavnika Odbrane, a ne sumnjam da i gospodin Cayley i njegov tim misle da je veoma važno i u interesu svih da se nastavi sa ovim procesom i procesom priprema svedoka. I ja mislim da je ovo vrlo važna prilika da saslušate stavove Odbrane.

SUDIJA PARKER: Hvala lepo gospodine Topolski. Izvolite gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Informacije koje su prezentirane ne utiču direktno na mog klijenta ni u jednom od ovih prepoznavanja na osnovu setova fotografija. Međutim, na osnovu ove diskusije čini se da je bilo nekoliko setova fotografija za prepoznavanje koje je kreirao gospodin Kereakes u kojima su različite fotografije a u kojima bi mogao da bude i moj klijent. Izgleda da su setovi fotografija pokazani samo određenim svedocima a da nisu pokazani ostalima. Ako zaista postoje setovi fotografija koji su na raspolaganju, koji bi mogli da se pokažu svedoku koji je trenutno pred nama, a gospodin Kereakes je propustio to da učini, onda bi ta informacija bila izuzetno važna za Pretresno veće. I ja ću se ovde zaustaviti sa svojim napomenama kada je reč o ovom konkretnom pitanju.

SUDIJA PARKER: Hvala. Izvolite gospodine Cayley.

TUŽILAC CAYLEY: Hvala časni Sude. Mislim da u ovoj konkretnoj situaciji najrazumniji put za mene bi bio da vam objasnim činjeničnu situaciju, jer na taj način možete da vidite najjasnije u čemu je problem. U suštini, kao što sam to rekao u svom uvodnom izlaganju, mi smo nasledili istragu koju je vodio UNMIK. I to je to. Ona je takva kakva je. I bilo kakve greške koje su učinjene nisu naše greške, ali mi naravno moramo da živimo sa njima. Ako bih prvo mogao da se pozabavim pitanjem izjave svedoka L-04 koju vam je gospodin Mansfield predao. A hteo bih da odmah razjasnimo kako su stavljanje beleške na rukopis izjave, pored koje se, kako ste i sami приметili časni Sude, nalazi potpis. Ono što se dogodilo s tom izjavom jeste sledeće: ta izjava uzeta tako što je osoba koja govori albanski i nemački jezik prevodila a onda je to zapisano na engleskom jeziku. Dakle, svedok govori albanski jezik. On je imao prijatelja koji govori albanski i nemački jezik. Razgovarao je sa istražiocem koji govori nemački, a onda je to zapisano na engleskom jeziku. Dakle, to je bila situacija.

I to je urađeno u januaru 2002. godine. Posle toga je izjava ponovo pročitana svedoku u aprilu mesecu i to iznova čitanje izjave je zabeleženo na video traci i Odbrana ima taj video snimak. Tokom tog ponovnog čitanja izjave svedoku, što je učinjeno očigledno na albanskom jeziku, on je dodao detalje koji se nisu nalazili u originalnoj verziji i jedna od stvari je upravo ono pitanje koje je pokrenuo gospodin Mansfield a to je da je on identifikovao komandanta, i onda je on to precrtao i rekao: "To nije tačno. U to vreme još uvek nisam znao ime tog komandanta OVK". I onda je i to precrtano. "To nije tačno. Ja znam ime. To je Fatmir Limaj" i to je snimljeno. To je bio jedan vrlo transparentan proces kroz koji su oni prošli. To može da bude zbog toga što je intervju obavljen na više jezika, a što nije bio idealan način, ali je tako urađeno. I kao što sam rekao, možemo da vidimo i sve te beleške koje su dodate. I verujem da je sve te male škrabotine potpisao svedok... ili potpisao istražilac da je svedok potvrdio da se slaže sa izmenama koje su napravljene. Kada je reč o identifikaciji na osnovu seta fotografija, situacija je sledeća: koliko sam ja shvatio, svedocima u ovom predmetu su pokazani setovi fotografija sa šest osoba, uključujući i po jednu fotografija svakog od optuženih. Kada je to pokazano različitim svedocima, redosled tih fotografija je promenjen, tako da svedocima nije svaki put pokazan identičan redosled fotografija. Dakle, kada se u izjavi kao što je ova, pominju setovi fotografija označeni sa U-1 i U-2, možda se onda pominje redosled fotografija koji se razlikuje od kopije koju mi imamo. Zapravo, ono što je trebalo da uradi policajac Kereakes jeste sledeće - da priloži tačnu postavku fotografija toj izjavi. I zaista, gospodin Kereakes kaže da je on to i uradio. Ali on takođe kaže, na osnovu njegovog sećanja, da je ovaj konkretni svedok pokazao Fatmira Limaja u setu fotografija. Dakle, to je pitanje njegovog kredibiliteta i on će pružiti dokaze tokom suđenja. Prema tome, jasno je da mi nismo mogli ovom svedoku da pokažemo neke druge setove fotografija. To bi bilo potpuno neprimereno, jer bi se taj proces ponovo dovodio u pitanje. Mislim, to se jednom uradilo i to je gotovo. A kada svedok kaže da se on seća da je video tu fotografiju i da je tada identifikovao i rekao da je to Fatmir Limaj, onda je to to. U stvari, na policajcu je da nastupi i potvrdi rečima: "Da, bio sam tamo i sećam da je na identifikovanoj fotografiji bio Fatmir Limaj". A na Odbrani je da ona unakrsno ispituje u vezi s tim pitanjem. A na vama je da date odgovarajuću težinu dokazu koji ovaj svedok može da pruži bez, mi prihvatamo, postavki fotografija i naravno samom svedoku Kereakesu koji će pružiti dokaz. Vi morate da date relevantnu težinu njegovom svedočenju jer on ne može da pokaže set fotografija koji je zapravo pokazan svedoku.

SUDIJA PARKER: Ja sam čekao da to konkretno čujem. Da li je situacija takva da jednostavno nije na raspolaganju [set fotografija], da ne može da se locira? Kakva je situacija?

TUŽILAC CAYLEY: Mi nemamo tačan redosled fotografija kakav je bio u toj postavci fotografija. I to je situacija. Mi to nemamo ni u istrazi Centralne jedinice za kriminalističke istrage. To nije bilo priloženo izjavi 2002. godine, bez obzira što gospodin Kereakes, iz ko zna kojih razloga, veruje da jeste. Ali nije. I to je situacija u kojoj se mi sada nalazimo.

SUDIJA PARKER: Vi kažete da je to pitanje utvrđene činjenice da li je bilo identifikacije. To je jedno pitanje. A drugo vrlo značajno pitanje jeste krajnji zadatak ovog Pretresnog veća da proceni vrednost i pouzdanost bilo kakve identifikacije na osnovu fotografija. I u ovom slučaju ono na šta ste vi ukazali Pretresnom veću jeste da

se od Pretresnog veća traži da to uradi a da pri tom nije u mogućnosti da vidi o čemu je reč...

TUŽILAC CAYLEY: Dozvolite da budem jasniji.

SUDIJA PARKER:... odnosno da vidi taj set fotografija.

TUŽILAC CAYLEY: Izvinjavam se časni Sude. A gospodin Whiting se uključuje jer misli da idem u pogrešnom pravcu. Mi možemo vama da pokažemo jednu verziju setova fotografija ali ne možemo da vam pokažemo tačno tu verziju koja je pokazana svedoku. Mi možemo da vam pokažemo iste te fotografije ali ne tačno u tom redosledu koji je pokazan svedoku. Dakle, vi ćete videti te fotografije koje su pokazane svedoku ali možda će njihov redosled umesto 1, 2, 3, 4, 5, 6 biti 6, 5, 4, 3, 2, 1 ili permutovano.

SUDIJA PARKER: Da li predviđate da ćete biti u mogućnosti da izvedete te materijalne dokaze pred Pretresno veće tokom svedočenja?

TUŽILAC CAYLEY: Ja mislim da ćemo to moći tokom svedočenja policajca Kereakesa, časni Sude, mislim da ćemo moći. A onda je na Pretresnom veću da odluči o njegovoj verodostojnosti.

SUDIJA PARKER: A da li je Odbrana dobila te fotografije i materijale?

TUŽILAC CAYLEY: Da. Odbrana je dobila te fotografije. Oni ih imaju. Naravno, želim da naglasim da to nije onaj tačan redosled fotografija kakav je pokazan svedoku jer ga mi nemamo. Ali oni su dobili kopije fotografija i ja mogu da im dam ERN oznake ako će to da im pomogne. Znači, dokument nosi oznaku ERN 0303-1557... izvinjavam se, dokumenti nose oznake ERN 0323-1568 i ERN 0323-1616 i poslednji za koji je zainteresovan gospodin Guy-Smith nosi oznaku ERN 0323-1610.

SUDIJA PARKER: Da li su oni obavešteni da su te fotografije pokazane tom svedoku na toj određenoj postavci fotografija?

TUŽILAC CAYLEY: Mislim... da ponovim, to nisu te fotografije koje su pokazane svedoku. Naime, može da se kaže da su one drugačijim redosledom pokazane svedoku, ali Odbrana je upoznata...

SUDIJA PARKER: Koliko sam ja shvatio, vi ste rekli da oni imaju upravo te fotografije koje su bile u setu fotografija?

TUŽILAC CAYLEY: Da.

SUDIJA PARKER: I to su te fotografije koje je svedoku pokazao istražilac UNMIK-a?

TUŽILAC CAYLEY: Da, ali drugačijim redosledom.

SUDIJA PARKER: Vi znači nemate originalni set fotografija?

TUŽILAC CAYLEY: Da. Nemam.

SUDIJA PARKER: Dakle, vi imate fotografije ali niste sigurni da je redosled tačan?

TUŽILAC CAYLEY: Apsolutno tačno, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Vi se nadate da je to dokaz koji ćete da utvrdite?

TUŽILAC CAYLEY: Da, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Moje pitanje za vas je sledeće: da li je Odbrani rečeno da su to te fotografije koje su bile u setu fotografija?

TUŽILAC CAYLEY: Moj kolega mi kaže da je to u izjavi policajca Kereakesa.

SUDIJA PARKER: Dakle, u onoj izjavi koja je upravo primljena?

TUŽILAC CAYLEY: U onoj koja je primljena 18. novembra.

SUDIJA PARKER: Da li vi kažete da je to dato Odbrani 18. novembra?

TUŽILAC CAYLEY: Ja mislim da je to datum koji je pomenuo gospodin Topolski, časni Sude. Da.

ADVOKAT TOPOLSKI: Da.

SUDIJA PARKER: Ja sam shvatio da vi to imate u rukama tek od nedavno. Izvinjavam se.

ADVOKAT TOPOLSKI: Pa...

SUDIJA PARKER: Možda su me emocije ponele predaleko.

ADVOKAT TOPOLSKI: Ne, ne, ne. Ja sam izneo Pretresnom veću da je druga izjava gospodina Kereakesa obelodanjena u kompletu od 18. novembra. Ja sam jasno rekao da ja nisam lično video ovu izjavu do jutros.

SUDIJA PARKER: Sada kada ste me podsetili na to, mislim da je gospodin Mansfield rekao sličnu stvar. Izvinjavam se.

TUŽILAC CAYLEY: Da bi bilo savršeno jasno, postoji druga izjava gospodina Kereakesa koju treba da obelodanimo Odbrani, ali u njoj nema nikakvih novih informacija u odnosu na one informacije koje već imaju u vezi sa setom fotografija u ovoj konkretnoj izjavi.

SUDIJA PARKER: Da li je to bilo ranije ili kasnije, ta druga izjava?

TUŽILAC CAYLEY: To je ranija izjava.

SUDIJA PARKER: U redu. Od kada je izjava?

ADVOKAT TOPOLSKI: Da spasim kolegu Cayleya, to je od 1. septembra 2003. godine.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

TUŽILAC CAYLEY: To je naša greška časni Sude, i izvinjavam se zbog toga. Mislili smo da je to već obelodanjeno, a nije bilo obelodanjeno. Ali mislim da to ne osvetljava ovo pitanje ništa bolje od prethodne izjave koju imamo. Drugo pitanje koje je pokrenuo gospodin Topolski, tiče se identifikacije Qerqiza, odnosno fizičkog opisa, i to se odnosi... to je povezano pitanje. I ja znam časni Sude da ste vi već izjavili da biste želeli da se pozabavite posebno pitanjem pripreme svedoka. Ali ja zaista mislim da je to jedno institucionalno pitanje koje će da utiče na sva suđenja koja se vode u ovoj zgradi. I pošto je ovo pitanje pokrenuto, mi bismo želili da damo pismeni odgovor na to. Ali o fizičkom opisu Qerqizija želim konkretno da kažem da mi je svedok za vreme pripremnog razgovora rekao da mu nikada ranije nije postavljeno pitanje o tome. Zašto? Ne znam. I mislim da on nije, kao što je već sugerisano u pismenom podnesku Odbrane, navođen na to. Dakle, ja nisam, kao što je to sugerisao gospodin Topolski, opisao Qerqiza a onda tražio od svedoka da se on sa mnom složi. Ja sam od njega tražio fizički opis osobe pod nadimkom Qerqiz, a to se ne nalazi ni u jednoj od njegovih prethodnih izjava, bilo onih koje je dao UNMIK-u ili Međunarodnom krivičnom sudu. Ne mislim... odnosno, pitanje pripreme je posebno pitanje. Ali ne misim da je neosnovano pitanje, pitanje o procesu pripreme, i da i ono zahteva razjašnjenje. Odbrana je obavestena o tome. Da, to se pretpostavljam nalazi u šestoj izjavi svedoka, ali to je nešto čime oni mogu da se pozabave u unakrsnom ispitivanju. A časni Sud će odlučiti koliku će težinu dati tom opisu koji je izjavi dodat sa zakašnjenjem. Ali to je sve što bih ja hteo da kažem u vezi s tim pitanjem jer bih želeo da se pozabavimo pitanjem pripremnih razgovora sa svedocima u našem pismenom podnesku. Hvala vam.

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni Sude, možemo li sada da prestanemo i da o tome više ne govorimo. Ja nisam pročitao dokument koji je gospodin Powles pripremio kao osnovu svih naših podnesaka i nisam ni na koji način sugerisao da je gospodin Cayley navodio svedoka. Dokument se bavi mogućnošću da se postavljaju sugestivna pitanja svedoku, ali u opštem smislu, a ne konkretno. Prema tome, gospodin Cayley ne treba da se brine, ja nisam još u njega uperio pušku.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine Topolski.

ADVOKAT MANSFIELD: Časni Sude...

SUDIJA PARKER: Dakle, čuli ste stav gospodina Cayleya gospodine Mansfield?

ADVOKAT MANSFIELD: Da, jesam.

SUDIJA PARKER: I sada bih želeo da čujem od vas da li ste u stanju da vršite unakrsno ispitivanje danas ili ne?

ADVOKAT MANSFIELD: Da. Mogu li... Upravo sam hteo time da se pozabavim. Jer sada čujemo da se gospodin Kereakes bavi fotografijama o kojima smo dobili

opšte naznake, a reference su upravo date i časnom Sudu. Njegova izjava koju sada gledam – žao mi je da vi nemate kopiju te izjave, možemo da je napravimo – u njoj se to ne navodi. U njegovoj izjavi se navodi da je on napravio tu postavku fotografija i da je vodio razgovore sa različitim ljudima, ali nema nikakvih naznaka koje je setove fotografija koristio vezano za svaki od tih slučajeva. Drugim rečima, ta postavka fotografija koja je korišćena kada je ispitivan ovaj svedok, jeste jedan amalgam šest fotografija koje je on upotrebio za postavku fotografija. Međutim, da li se radi o istih šest fotografija ili se radi o drugim fotografijama koje je koristio u drugim postavkama fotografija, te informacije nema. Drugim rečima, jedan važan aspekt ovoga, koji ima kontinuitet i poreklo, je nešto o čemu gospodin Kereakes ne govori. O tome govori gospodin Cayley, ali ne i svedok. Dakle još jednom, daću vam jedan praktičan primer. Kada bih ja sada predočio fotografije ove vrste koje mi... upravo ih držim ovog trenutka samo kao primer, i kad bih ja sada ovom svedoku postavio pitanje – to nema sada veze sa ovim svedokom nego sa jednim drugim svedokom – da li je to postavka fotografija koju je on video, on verovatno to ne bi znao. I naravno, u ovoj postavci fotografija osoba pod brojem 3 nije Fatmir Limaj. Ali da li je ta ista fotografija Fatmira Limaja koja se pojavljuje u ovoj postavci fotografija bila ista ta fotografija u drugoj postavci fotografija ili ne? Tu očigledno ima nekakvih razlika a i razlika u odnosu na opis koji je dao ovaj svedok. On je rekao... izvinjavam se, gospodin Kereakes je rekao da je svedok na ovoj postavci fotografija izabrao fotografiju pod brojem 3, koja je ovde upravo iznad fotografije broj 6... Nagadao bih... Bilo bi to vrlo maglovito, veoma maglovito... Naprosto, ja tu ne bih imao dovoljno saznanja da to uradim, a ne bi imalo nikakve koristi da postavljam takva pitanja, zato što ni on ni ja ništa ne znamo. Dakle, gospodina Kereakesa trebalo bi da pitamo da li su fotografije koje su nam dostavljene one koje su koristili u ispitivanju ovog svedoka i da li se fotografija koja prikazuje Fatmira Limaja koristila, i da li se ona nalazila na tom mestu po redosledu. O tome se tu uopšte ne govori. Možda se u prvoj izjavi o tome govorilo. Ja tu izjavu nemam. Međutim, gospodin Cayley kaže da se o tome ne govori u toj izjavi. Zato me to manje zabrinjava. Ono što mene brine je da ja sada moram da počnem unakrsno ispitivanje, a nije jasno da li je taj svedok nama uopšte na raspolaganju. Mislim da je on u nadležnosti nekog drugog pravosuđa, ali mogao bi da bude kontaktiran u vezi ovih stvari prilično brzo, i mislim da časni Sud uviđa u čemu je poteškoća. Ali mi mislimo da je to jedno ključno pitanje, jer kao što ste vi tačno приметили časni Sude, ako je on u stanju da izabere Fatmira Limaja i da navede njegovo ime, zašto se to ne navodi u samoj izjavi, nego se pojavljuje tek u aprilu mesecu, kada je to kasnije dodato? Dakle, pitanje je šta je njemu pokazano. Ja znam da će gospodin Kereakes da kaže da je to bio Fatmir Limaj, ali nije u tome stvar. Ne mogu unakrsno da ispitujem ovog svedoka kada drugi svedok kaže da je to bio Fatmir Limaj. Mi jednostavno trebamo taj dokument.

SUDIJA PARKER: Da li imate nešto da dodate gospodine Topolski?

ADVOKAT TOPOLSKI: Ne.

SUDIJA PARKER: A vi gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala. Gospodine Cayley, izgleda da moramo još neke stvari da raščistimo.

TUŽILAC CAYLEY: Da li mogu da vam pročitam šta je svedok Kereakes rekao u svojoj izjavi... ne želim u to da se upuštam zato što će on doći ovamo da svedoči, ali molim vas, časni Sude, ako možete da vratite jednu stranicu unazad, a onda ćete vi da odlučite da li je to jasno ili nije? Izložiću vam to jasnije od gospodina Mansfielda. U četvrtom paragrafu piše: "Objasniću kako sam pripremio setove fotografija u ovom predmetu. Ja sam set fotografija koji je imao oznaku U-1 napravio za Isaka Musliua, a za Fatmira Limaja set fotografija koji je imao oznaku U-2. Koristio sam šest fotografija u svakom setu fotografija. Za svaki slučaj sam napravio različite verzije tih setova, zbog toga što su se optuženi nalazili na različitim položajima. Međutim, sve verzije su bile obeležene na isti način: U-1 Isak Musliu i U-2 Fatmir Limaj." To je u paragrafu broj 4. Sada ću da vam pročitam jedan deo iz poslednjeg paragrafa. On kaže, naravno da neću da pročitam ime svedoka, ali spominje svedoka L-04 i kaže: "Ja sam razgovarao sa svedokom L-04...", koristi njegovo ime "...16. januara 2002. godine. Pregledao sam taj razgovor i video sam da on navodi da je R1...", to je on, Kereakes, to je bio njegov znak dok je radio kao policajac, "...pokazao setove fotografija U-1 i U-2. Pregledao sam set fotografija U-2 i identifikovao broj 3 kao Fatmira Limaja, koji ima nadimak Čeliku u setu fotografija U-2. A kada sam pogledao set fotografija U-1 rekao sam da mi broj 4 izgleda poznato kao da je bio u Lapušniku/Llapushnik, ali nisam siguran". To je rekao u vezi sa Isakom Musliuom. Dakle, on je video fotografiju, rekao je da ne zna ime te osobe, ali da mu je poznata osoba. Zatim gospodin Kereakes kaže: "Ja sam takođe proverio moj unos za taj dan, što sam i napisao..." opet se referiše na svedoka L-04, "...da je on tačno identifikovao Fatmira Limaja koji ima nadimak Čeliku u setu fotografija U-2. Taj dodatak sam obeležio kao *dodatak B* uz ovu izjavu. I ja sam podsetio da je L-04 tačno identifikovao Fatmira Limaja u setu fotografija obeleženog kao U-2 i da je pokazao fotografiju Isaka Musliua u setu fotografija obeleženog kao U-1 kada je rekao da mu osoba na poziciji broj 4 izgleda poznato kao da je bila u Lapušniku/Llapushnik, ali da nije siguran." Časni Sude, to će gospodin Kereakes da potvrdi kada dođe ovde da svedoči. Ponavljam, ja ne mogu da rešim taj problem setova fotografija koji su pripojeni samoj izjavi. To je to. Ali ponavljam, osnovno pitanje je kredibilitet ovog policajca, njegovo sećanje i njegove beleške o tim događajima u to vreme. I ja mislim da na toj osnovi možemo da nastavimo unakrsno ispitivanje ovog svedoka, jer na kraju krajeva, sve što ovaj svedok [L-04] može da kaže jeste: "Pokazan mi je set fotografija i sećam se da sam identifikovao Fatmira Limaja". Mi ne možemo da vam pokažemo taj set fotografija. Dokaz je to... To su dokazi časni Sude, i vi ćete da date tim dokazima odgovarajuću težinu. Mislim da gospodin Kereakes ne može ništa više od toga da razjasni nego što je već objasnio. I ako ga budemo kontaktirali, on i dalje neće moći da nam da nikakve dodatne dokaze koji bi mogli da objasne ovu situaciju. Hvala časni Sude.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Nema nikakve sumnje u proceni Pretresnog veća o važnosti ovog slučaja istrage. Mogućnost da dođe do grešaka je očigledna. Pitanje težine ovih dokaza biće od velike važnosti. Dakle, to su neke uvodne napomene, tako da bude jasno da Pretresno veće ne gleda na ovu stvar olako, znači na sve ove stvari koje su danas izložili predstavnici Tužilaštva i Odbrane. Rezime ovoga što su strane rekly, po mišljenju Pretresnog veća, jeste da Tužilaštvo želi da se nastavi sa radom na osnovu činjeničnog stanja za koje se oni nadaju da će moći da dokažu, kako je naveo

gospodin Cayley. Jasno je da o toj činjeničnoj osnovi mogu da se postave brojna pitanja od strane Odbrane u svetlu toga kako bi ti dokazi mogli da utiču na njihove klijente, a opet vezano za to kakva težina treba da se da tom prepoznavanju. Naravno, na kraju krajeva, o tome će da odluči i da donese procenu Pretresno veće. Ali kako za sada stvari stoje, na toj činjeničnoj osnovi Pretresnom veću nije očigledno da bi bilo kakvim odlaganjem cela ova stvar mogla da se u međuvremenu bolje razjasni. Tužilaštvo je tu, kako izgleda, u lošijoj situaciji oko prepoznavanja, zbog ove činjenične osnove, kako je to izneo gospodin Cayley. Svima je očigledno u kakvoj se lošoj poziciji nalazi Tužilaštvo. Izgleda da nema nikakve koristi od odlaganja ako se ne radi o tome da bi se ova činjenična osnova, kako je sada izneo gospodine Cayley, mogla da promeni ili da razjasni daljim svedočenjima, odnosno izjavama ili dodatnim setovima fotografija ako se do njih dođe. S obzirom da nas on uverava da do toga neće doći i da je to sve što Tužilaštvo ima, onda je stav Pretresnog veća da ne postoji osnova da se danas odloži unakrsno ispitivanje. Mi dodajemo, ako se pokaže tokom daljeg suđenja da za ovu činjeničnu osnovu ne postoje materijalni dokazi, možda će onda da se pojavi potreba da se ponovo pozabavimo ovim pitanjem ili da se ponovo pozovu svedoci. Ali u ovom momentu na to se samo ukazuje kao na mogućnost, tako da Odbrana i Tužilaštvo budu svesni toga da Pretresno veće uvida mogućnost da do takve situacije može da dođe. Znači, sada treba da nastavimo sa izvođenjem dokaza. Ovo je nešto što treba da se razreši u bliskoj budućnosti. To je važno za svedoke koji će biti izvođeni pred Sud tokom celog suđenja. Mislim gospodine Cayley da biste o tome zaista trebali da razmislite i možda da sastavite jedan pismeni podnesak. Ne znam da li ste mislili da se na taj način stvar može na duže vreme odložiti. Pretresno veće ne deli to mišljenje.

TUŽILAC CAYLEY: Časni Sude...

SUDIJA PARKER: Želimo da budemo razumni. Šta mislite, koliko vam je vremena potrebno?

TUŽILAC CAYLEY: Izvinjavam se, samo da se konsultujem sa svojim kolegama.

SUDIJA PARKER: Evo, ja sam se konsultovao sa svojim kolegama, pa i vi uradite isto.

TUŽILAC CAYLEY: Mislim da ćemo nešto moći da podnesemo Pretresnom veću već u ponedeljak, ako je to u redu časni Sude?

SUDIJA PARKER: Pretresno veće bi želelo da nešto dobije već u petak gospodine Cayley.

TUŽILAC CAYLEY: Povinovaću se vašem nalogu, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

ADVOKAT TOPOLSKI: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Dakle, kada bi bilo moguće da taj podnesak predočite u petak, onda bismo to mogli da razmotrimo, ako ne, onda u ponedeljak.

ADVOKAT TOPOLSKI: Samo dve stvari, vrlo kratko. Stranica 22, red broj 13, mislim da bi umesto engleske reči *investigation* (istraga) trebalo bi da stoji reč *identification* (identifikacija). U drugom redu vaše odluke časni Sude.

SUDIJA PARKER: Sada ćemo da proverimo. Da, svakako treba da stoji identifikacija.

ADVOKAT TOPOLSKI: Ne znam da li pri ovom Sudu postoji mogućnost da se pre završetka procesa uvedu privremene mere, ali kada je reč o prigovorima vezanim za pripremu svedoka, ovo su fundamentalna pitanja; prvo, da li to uopšte treba nastaviti; drugo, da li treba nastaviti uz neke već preporučene mere bezbednosti. Ne znam da li Pretresno veće ima stav vezano za to da li suđenje može da se nastavi i da li treba da se nastavi pre nego što Pretresno veće sasluša šta Tužilaštvo ima da kaže i odluči o toj stvari. Ne sumnjam da će i oni svedoci koji dolaze posle ovog svedoka biti podvrgnuti istoj proceduri kao do sada. Samo postavljam ovo pitanje da ga Sud razmotri.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Procedura koja je sada na snazi je procedura koja se već dugo sprovodi pred ovim Sudom. Ona nije jedinstvena samo za ovaj Sud. U ovom momentu mi ne bismo hteli da je menjamo pre nego što čujemo sve argumente o toj stvari. Dakle, u ovom trenutku mi nećemo izvršiti nikakve intervencije vezano za sadašnju proceduru. Molim da se uvede svedok.

(svedok je pristupio Sudu)

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Idemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

Svedok L-04

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC CAYLEY – NASTAVAK

TUŽILAC CAYLEY – PITANJE: Svedoče dobar dan.

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ne razumem ovaj jezik.

TUŽILAC CAYLEY – PITANJE: Vi niste...

TUŽILAC CAYLEY: Svedok ne dobija prevod na svom jeziku.

SVEDOK L-04: Da, da. Sada dobijam.

TUŽILAC CAYLEY – PITANJE: Dobar dan gospodine. Da li me sada čujete?

SUDIJA PARKER: Pre nego što nastavite gospodine Cayley... - Svedoče, da li ste razumeli ono što sam vam ja rekao na početku? Da li čujete... da li ste razumeli ono što sam vam rekao ranije?

SVEDOK L-04: Ne. Ne, nije jasno.

SUDIJA PARKER: Ponoviću u najkraćem glavne tačke. Žao nam je što smo vas zadržali, jer smo morali da razgovaramo o nekim drugim pitanjima ovde. Vi ćete sada da nastavite sa svojim svedočenjem, a gospodin Cayley će da vam postavi još pitanja. Podsećam vas da ste na početku vašeg svedočenja dali svečanu izjavu i da je ona i dalje na snazi. Da, gospodine Cayley.

TUŽILAC CAYLEY: Hvala časni Sude.

TUŽILAC CAYLEY – PITANJE: Svedoče, sada radimo na javnoj sednici, pa bih vas molio da ne pominjete imena bilo kog od svojih rođaka. Ali možete slobodno da pominjete imena drugih zatvorenika. A skrećem vam pažnju da ćemo uskoro ponovo da pređemo na rad na privatnoj sednici. Sada bih hteo da vas podsetim na jedno pitanje koje sam vam juče postavio. Vi ste govorili o zatvorenicima u štali i ja sam vas pitao zbog čega su oni bili krvavi. A vi ste odgovorili: "To je zbog onoga što sam i ja sam preživeo, jer nas je Qerqizi tukao". Moje pitanje je sledeće: da li ste vi videli da u štali nekog tuku?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Svi smo bili tučeni u štali.

TUŽILAC CAYLEY – PITANJE: Da li to znači i svi oni zatvorenici koje ste vi juče pomenuli u svojoj izjavi?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC CAYLEY – PITANJE: A ko je tukao zatvorenike?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Qerqizi.

TUŽILAC CAYLEY – PITANJE: Da li je još neko tukao zatvorenike u štali?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ne razumem pitanje?

TUŽILAC CAYLEY – PITANJE: Rekli ste da je u štali zatvorenike tukao Qerqizi. Ja vas pitam: da li je još neko osim Qerqizija tukao zatvorenike u štali?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: U tom trenutku ne. Qerqizi je dolazio svaki dan ili svake večeri i tukao nas.

TUŽILAC CAYLEY – PITANJE: Da li je dolazio sam ili sa još nekim?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Dolazio je sam.

TUŽILAC CAYLEY – PITANJE: Kako ste znali da se taj čovek zove Qerqizi?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Pored mene u štali je bio jedan čovek koji je bio iz istog sela kao i Qerqizi.

TUŽILAC CAYLEY: Da li možemo da pređemo na privatnu sednicu, časni Sude?

SUDIJA PARKER: Molim privatnu sednicu.

(privatna sednica)

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT MANSFIELD

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Danas bih želeo da vam postavim neka pitanja o vašem svedočenju koje ste upravo dali o Fatmiru Limaju kada ste govorili da su vas odveli da ga vidite. O tome bih hteo nešto da vas pitam. Da li me razumete?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Molim vas da ponovite pitanje.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da. Želeo bih da vas pitam o ovome što ste danas rekli o Fatmiru Limaju za koga kažete da ste ga videli kada su vas odveli da ga vidite i da vam je on postavio neka pitanja, zar ne?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Da. Kada su me odveli kod Fatmira Limaja on me je pitao: "Zašto si ovde? "

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da, ja ću da postavljam pitanja. Imamo dosta vremena, ali molim vas nemojte da ponavljate ono što ste već rekli. Ja ću da vam postavljam pitanja polako. Kao prvo, da li vi mislite da postoji mogućnost da ste se vi sasvim zbunili u vezi tog događaja u kom je učestvovao i Fatmir Limaj?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li mislite da je vaše sećanje o ovom događaju pouzdano?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ja bih želeo da vam sugerišem da se to uopšte nije dogodilo. Da li razumete šta hoću da kažem?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Šta hoćete da kažete? Ja vas ne razumem. Šta hoćete da kažete sa tim da se ništa nije dogodilo?

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ja vam sugerišem da vas nisu odveli u prostoriju u kojoj ste videli Fatmira Limaja i gde vam je on postavio neka pitanja. Ono što želim da sugerišem jeste da se to uopšte nije dogodilo?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Naravno da se to dogodilo. Ako ja nisam tamo bio, kako bih mogao da kažem da se to dogodilo. Ja sam bio tamo. Ja sam patio. Zbog Fatmira Limaja ja sam slobodan. Ja nemam ništa da kažem protiv njega.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Cenim to. Da li se sećate kada je prvi put s vama razgovarao neki istražilac? Ne datuma, nego da li se sećate tog događaja kada vas je prvi put....

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ne, ne sećam se.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE:... posetio neki istražilac?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ne, ne sećam se.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Spomenuću vam...

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: To je bilo pre mnogo vremena.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE:... ime tog istražioca, za slučaj da vas to malo podseti. Ime tog istražioca je Kereakes. Da li vam to ime nešto znači?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ne. On vas je posetio u januaru mesecu 2002. godine. Da li me pratite? Mi imamo zabeleženo kada vas je posetio.

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Razumem šta hoćete da mi kažete, ali ne sećam se ni datuma ni godine, jer je prošlo šest godina.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da. Razumem vas. U zapisniku onoga što ste vi rekli u januaru mesecu 2002. godine vi tada uopšte niste pomenuli da su vas odveli da vidite komandanta – ne znam da li ćemo da ga zovemo Ćeliku ili Fatmir Limaj ili bilo kojim drugim imenom – koji vam je postavljao pitanja i koji je kasnije došao da vas vidi. Da li pratite ovo što želim da vam kažem?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ne sećam se ovoga što vi govorite.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Vi se možda sada ne sećate, ali mi imamo zapisnik gde piše šta ste vi rekli. Vi niste ništa rekli tom istražiocu u izjavi koja sadrži više stranica da su vas odveli da vidite komandanta Ćelikua, niste ništa rekli o tome da vam je on postavljao neka pitanja. Moje pitanje vama glasi: kada je sa vama razgovarao istražilac, zašto mu niste rekli da ste videli komandanta Ćelikua, odnosno da su vas odveli da ga vidite i da vam je on postavljao pitanja?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ja vam kažem da se ne sećam reči koje vi sada izgovarate, ali vam kažem u lice – nemam ništa protiv Fatmira Limaja. On je mene oslobodio. Ja sam zato i ovde. Ja sam rekao istinu o svemu što sam video svojim očima.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Zašto to niste rekli prvom istražiocu?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Možda neki od prevodilaca nisu razumeli sve što sam rekao.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: To...

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ja mislim da je možda to razlog.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Onda mora da oni nisu slušali ništa što ste vi rekli, jer se nigde ne pominje da su vas odveli bilo kuda da vidite bilo koga, ne pominje se bilo koje ime, ne pominje se da je taj neko bio tamo i da su vam postavljana bilo kakva pitanja bilo gde dok ste bili u logoru. Da li me pratite? Ništa o svemu tome ne postoji?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ali mene su ispitivali u Lapušniku/Llapushnik u sobi koju su koristili kao štab i on [Fatmir Limaj] me je pitao: "Ko te je doveo ovde?" Ja sam rekao: "Ne znam". On me je pitao: "Zašto si ovde?" a ja sam rekao: "Ne znam".

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Znam da vi sada kažete da se to tako dogodilo. Idemo dalje. Pažljivo me saslušajte. Dakle, ni reč o tome se ne pominje u prvom razgovoru sa istražiocem. Nekoliko meseci kasnije, 2002. godine, vi ste razgovarali sa drugim istražiocem. Postoji mogućnost da se toga uopšte ne sećate, da se ne sećate ni tog drugog istražioca. Da li je to tačno da se vi ne sećate?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ja se ne sećam. Mi patimo od ratnih trauma. Ja vam sve kažem direktno u lice. Ja nemam ništa protiv Fatmira Limaja. Sve sam vam već objasnio.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Dobro. Vidite, želim da vas pitam pažljivo. Danas ste rekli da je osoba koja vas je odvela da vidite Limaja bio vojnik koji se zove Tamul ili Tamuli. Da li se sećate da ste to danas rekli?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Da. Tamuli.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Tamuli. Molim vas, da li hoćete da opišete Tamulija? Kako on izgleda?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Bio je mršav. Možda visok oko 170, 175 centimetara. Ne znam koliko mu je bilo godina.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A kosa?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ne sećam se njegove kose jer je imao neku kapu na glavi.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ili se možda radilo o tome da vas je neko sasvim drugi tamo poveo, a ne Tamuli?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Svi su ga oslovljavali sa "Tamuli" i ja zato kažem Tamul, jer to je bila ista osoba koja je došla tamo zajedno sa Qerqizijem. Nije bilo nikog drugog.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li ste vi sasvim sigurni da je to bio baš on i niko drugi?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Veoma sam siguran.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Veoma ste sigurni. A da li hoćete onda da nam objasnite zbog čega ste drugom istražiocu rekli da se čovek koji vas je odveo da vidite komandanta zvaao Murrizi [Agim Murtezi]?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: To je čudno. Rekao sam vam, to je bilo zbog toga... napravio sam grešku jer sam patio od ratnih trauma. Ali posle toga sam objasnio i ispravio sam to. Pogrešio sam i to vam kažem.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Dakle, vaše pamćenje nije pouzdano nego je podložno greškama. Da li se slažete s tim?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Molim vas, ja vam kažem šta sam video. Pokušavam da vam kažem šta sam video i šta sam preživeo. Govorim vam istinu i zakleo sam se da ću da govorim istinu. Ne znam šta više da kažem. Ja vam kažem da nemam ništa protiv Fatmira Limaja. Da nije bilo njega ja danas ne bih bio živ, jer zbog njegovih reči ja sam pušten. Prema tome, ja nemam ništa protiv njega.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Danas kažete da čovek koji vas je poveo tamo nije bio Murrizi nego taj Tamul i da vam je Tamul rekao: "Idemo kod komandanta, komandanta Çelikua". On vam je to rekao. Da li je to tačno?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Da, on je bio taj koji me je poveo kod komandanta Çelikua.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Osoba koja vas je pvela po vašim rečima... vi ste danas počeli svoje svedočenje tako što ste rekli da vam je on rekao: "Stigao je Fatmir Limaj, idemo kod komandanta". Onda vam je postavljeno još jedno pitanje, a vi ste odgovorili: "On je u stvari rekao komandant Çeliku". Dakle, da li je ta osoba to vama rekla pre nego što ste krenuli?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Moguće je da sam napravio grešku jer nisam znao ko je bio Fatmir Limaj, mislim kao komandant. Ali Shala [Haradin Bala] je rekao, on je bio prvi koji je došao u štalu i rekao: "Ustaj, dolazi komandant Çeliku". Dakle, Shala je to rekao. Od njega sam to čuo, a ne od Tamula. Nije mi Tamul to rekao.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A ja vam kažem da vi ovo sve izmišljate dok ovde svedočite. To nam nikada ranije niste rekli. Da li je to tačno?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Tamul je došao u štalu i odveo me kod komandanta Çelikua.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Vi nikada do danas niste rekli da je neko došao u štalu po vas da bi vas odveo kod komandanta. Vi to nikada do sada niste rekli. Da li to znači da vam se pamćenje popravilo?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Vi me zbunjujete.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Sledeće pitanje je jednostavno.

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Kažem vam da nemam ništa protiv Fatmira Limaja. Ja sam slobodan i živ. Ništa loše, ništa loše nisam protiv njega rekao, osim ono kroz šta sam prošao i šta sam video.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Vi ste danas rekli da vas je komandant pitao ko vas je doveo i zbog čega vas je doveo. Da li se sećate da ste to danas rekli?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Ali danas ste rekli da ste rekli komandantu da niste znali zbog čega ste tamo odvedeni?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Da. To je tačno.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li je tačno? Da li ste sigurni da je bilo tako kako se vi sećate?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Komandant me je pitao, on me je pitao: "Ko te je doveo ovde?" On je hteo da kaže: "Ko te je odveo iz kuće i zbog čega?"

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: U redu. I šta ste mu rekli?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ja sam rekao da ne znam. Rekao sam Fatmiru Limaju "Ne znam".

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: A onda budite ljubazni pa objasnite kako je moguće da ste drugom istražiocu ispričali priču, neću sada da pomenem ime, ali

ispričali ste priču o nekoj osobi koja je vozila traktor, ilegalno skupljala drva, i da ga je onda zaustavila Srpska policija, odvezla traktor, i tako dalje. Ovom drugom istražiocu rekli ste da ste dali vrlo opširno objašnjenje komandantu o tome zbog čega ste, po vašem mišljenju, bili odvedeni. Da li je to tačno?

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ne sećam se. Mogli biste da pomenete ime.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Vidite, jedna stvar je kada kažete da se ne sećate – pitao sam vas pažljivo o vašem sećanju – a sasvim je druga stvar kada...

SVEDOK L-04 – ODGOVOR: Ovog trenutka ne mogu da se setim. Ali ako se setim, ja ću vam svakako reći.

ADVOKAT MANSFIELD – PITANJE: Da li ste komandantu rekli da ne znate zašto ste odvedeni tamo ili ste komandantu ispričali jednu dugačku priču o tome kako su vas Srbi zaustavili na traktoru kada ste nezakonito skupljali drva?

TUŽILAC CAYLEY: Časni Sude, u ovom trenutku ulažem prigovor, jer mislim da svedoku treba da se pročita deo njegove izjave. Mislim da to treba da se uradi na privatnoj sednici pre nego na javnoj. To je veoma kratko, i nalazi se u njegovoj drugoj izjavi. Neka mu se to pročita, pa onda mogu da mu se postavljaju pitanja o tom događaju, jer mislim da on u ovom trenutku ne razume pitanje koje mu se postavlja..

SUDIJA PARKER: Gospodine Mansfield, ako mislite da nastavite, mislim da bi to možda bilo korisno?

ADVOKAT MANSFIELD: Svakako. Zadovoljan sam da mogu tako da uradim.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

(privatna sednica)

Sednica je završena u 19.01 h.

Nastavlja se u sredu, 1. decembra 2004. godine u 14.15 h.

